

Los Pacos – ”Pikku-Suomi” Andalucian auringossa

Katri Suikki-Honkanen

Espanjan Aurinkorannikko on vastaanottanut Suomesta jo vuosikymmenten ajan sekä lomanviettäjiä että myös pitempiaikaisia asukkaita. Andalucian aurinko on houkutellut varsinkin Suomen talvea pakenevia eläkeläisiä. Suomalaisten kokonaismäärän alueella on arvioitu nousevan jopa viiteentoista tuhanteen. Yksi kaikkein suomalaisimmista asuinalueista rannikolla on epäilemättä Los Pacos.

Kylän historiaa

Fuengirolan kaupungin läheisyydessä sijaitsevan Los Pacosin kylän rakentaminen aloitettiin syksyllä 1968. Kaksi suomalaispariskuntaa, Varpu ja Teuvo Hakulinen sekä Pirkko ja Yrjö Laitinen, olivat päättäneet rakentaa uuden matkailukohteen suomalaisille. Jo alkuvuosina luotiin suhteet lomakylän ja Suomen Urheiluliiton välille. Pian Los Pacosiin saapui huippu-urheilijoita, jotka omalla maineellaan kohottivat myös harjoittelupaikkansa suosiota. Paitsi urheilusta innostuneille, kylää markkinoitiin myös toipilaille ja vanhuksille. Suuri osa kylän asunnoista myytiinkin jo 1970-luvulla eläkeläisille tai eläkeikää läheneville omistusasunnoiksi.

Katri Suikki-Honkanen on filosofian maisteri, joka työskentelee Siirtolaisuusinstituutissa. Oheinen artikkeli perustuu hänen Turun yliopiston kansatieteen laitokselle tekemäänsä pro gradu -tutkielmaan.

1970-luvun lopulla Laitiset erosivat toiminnasta Hakulisten jatkaessa kylään suuntautuneen turismin kehittämistä. Saman vuosikymmenen lopulla katkesivat suhteet Suomen Urheiluliittoon, ja vaikka urheilukylän maine säilyi pitkään, oli tämä vaihe kylän historiassa auttamattomasti ohi. Sen sijaan muiden matkailijoiden suosioista kylä sai nauttia vielä toisenkin vuosikymmenen. 1980- ja 1990-lukujen vaihteessa taloudelliset huolet alkoivat kuitenkin uhata Hakulisten liiketoimintaa, ja ongelmat kulminoituivat vuonna 1994 kurssiin ja kylään suuntautuneiden turistimatkojen loppumiseen. Vuosikymmenen alun hiljaisen vaiheen jälkeen kylän elämä on jälleen vilkastunut. Nyt kylästä on muodostunut lähinnä suomalaisten eläkeläisten talvenviettopaikka. Kylän noin 300 asunnosta vain parissakymmenessä asuu muunmaalaisia kuin suomalaisia.

Tutkimuksen näkökulmia

Tarkoitukseni oli tutkia Los Pacosin kyläyhteisöä kahdesta eri näkökulmasta. Toisaalta halusin tarkastella yhteisön sisäisiä suhteita; erilaisten yksilöiden sopeutumista suomalaisten muodostamaan yhteisöön, ryhmän sosiaalista kontrollia, etnisen identiteetin muuttumista sekä sitä, miten kansallista identiteettiä ylläpidetään ja korostetaan. Toisaalta halusin tarkastella suomalaisyhteisön ulkoisia suhteita espanjalaisiin ja yhteisön jäsenten so-

peutumista espanjalaiseen yhteiskuntaan. Kiinteänä ja selvästi rajattavana suomalaisena saarekkeena kylä vaikutti ihanteelliselta tutkimuskohteelta, oikealta herkkupalalta kulttuurintutkijalle.

Tutkimuksen lähdeaineisto perustuu keväällä 1995 Aurinkorannikolla tekemiini 34 henkilön teemahaastatteluihin sekä osallistuvaan havainnointiin. Kolmen kuukauden kenttätyöjakson aikana havainnointiin tarjoutui mahdollisuus paitsi kylän asukkaana, myös suomalaisyhdystysten ja -seurakunnan tilaisuuksissa sekä vapaaehtoistyöntekijänä Los Pacosissa sijaitsevalla Helsingin diakonissalaitoksen ylläpitämällä toiminta-asemalla.

Kyläyhteisön sosiaalinen vuorovaikutus

Sosiologisessa urbaanissa tutkimuksessa on erotettu uuden asuinyhteisön sosiaalisessa elämässä neljä eri kehitysvaihetta. Ensimmäinen vaihe on tutustumisen ja aktivismin aikaa, toisessa vaiheessa korttelin sosiaalisen elämän muodot vakiintuvat, kolmannessa vaiheessa tapahtuu yhteisön sisäinen eriytyminen, ja neljättä voidaan kutsua sosiaalisen elämän laantumisen vaiheeksi. Selvimmin nämä kehitysvaiheet ilmenevät aktiivisuuden ajallisena vaihteluna.

Tulomuuton synnyttämä keskinäinen vieraus purkautuu alkuvaiheessa aktiivisuutena, mikä kuitenkin myöhemmin laantuu. Alkuvaiheessa uusi asuinympäristö voidaan kokea vaikeaksi ja jopa uhkaavaksi. Naapuruuksuhteita luodaan tietoisesti epävarmuuden poistamiseksi. Sosiaalisen elämän muotojen vakiintuessa epävarmuus vähenee. Vähitellen alkaa syntyä yhteenottoja, jotka horjuttavat koko yhdyskunnan perusteita ja johtavat sosiaalisen elämän enenevään hajoamiseen. Kaikki naapuruusverkostot eivät silti lakkaa toimimasta, vaan osa asukkaista alkaa seurustella keskenään jopa entistä tiiviimmin. Nämä jäljelle jääneet verkostot eivät kuitenkaan ensisijaisesti perustu naapuruuteen, vaan ammatilliseen, taloudelliseen tai harrastusperäiseen samanlaisuuteen. (Kortteinen 1982)

Tarkasteltaessa Los Pacosin sosiaalista elämää on siitä löydettävissä yhtäläisyyksiä edellä esitettyihin kehitysvaiheisiin. 1970-lukua jo silloin kylässä asuneet kuvasivat vahvan yhteisyyden idylliksi. Kyläläiset tunsivat toisensa, toimivat yhdessä, kaikenkaikkiaan muodostivat yhteisön, joka oli ”kuin yhtä perhettä”. Uuden ja vieraan ympäristön luoma turvattomuuden tunne ja asioinnin hankaluus loivat yhteisyyttä kauaksi kotimaastaan lähteneiden pioneerien joukossa. Sosiaalisen elämän muotojen vähitellen vakiintuessa alkoi sisäinen eriytyminen. Turvallisuuden tunnetta lisäsi Aurinkorannikon suomalaisyhteisön laajeneminen ja organisoituminen. Naapuruusavun tarve väheni samaan aikaan kun kylää kosketti myös koko suomalaista yhteiskuntaa muuttanut yhä enenevä elämänmuodon yksityistyminen. Alkuvaiheen toiminnallinen yhteisyys alkoi muuttua yhteisyydeksi, joka perustui homogeenisen eläkeläisyhteisön moraalisiin arvoihin ja normeihin. Kylän elämää onkin alkanut säädellä ns. keskiverron normisto, jonka mukaan yhteisön jäsenten on oltava ”tavallisia”, samanlaisia kuin kaikki muutkin (Kortteinen 1982). Tavallisuus ja kunnollisuus ovat tulleet kylän elämän muoteiksi, joihin asukkaat tiukan sosiaalisen kontrollin avulla pyritään sovittamaan. Sosiaalisen kontrollin kautta kyläyhteisö pyrkii sekä yhdenmukaistamaan jäsenensä että myös luomaan niitä vastakohtaisuuksia, joita se tarvitsee moraalisen yhteisyytensä ylläpitämiseen. Joidenkin jäsentensä leimaamisella ja ulossulkemisella se löytää vahvistuksen omalle identiteetilleen. Sosiaalista kontrollia ylläpidetään uteliaisuudella ja juoruilulla.

Lospacosilaiset olivat hyvin yksimielisiä siitä, että kylässä tosiaan harjoitettiin tiivistä sosiaalista kontrollia. Paitsi että tämä liittyy eläkeläisten runsaaseen vapaa-aikaan, se viittaa myös työn suureen merkitykseen suomalaisten itsemäärätelylle ja identiteetille. Työelämästä irtaantuminen tuo esiin yksilön tarpeen itsensä uudelleenmäärittelyyn muun kuin työn tarjoaman statuksen kautta. Toisten

ihmisten tarkkailu ja vertailu saattaa auttaa löytämään tässä tarvittavia vastakohtaisuuksia ja samankaltaisuuksia. Lisäksi juoruilun merkitys korostuu tilanteissa, joissa muut aggression kanavat on suljettu (Spacks 1986). Los Pacosin kohdalla tiivis asutus sulkee aggressio-kanavia, sillä naapurussuhteita on vaalittava, jotta asuminen ei kävisi mahdottomaksi. Aggressiot toisia yhteisön jäseniä kohtaan on joko haudattava tai ilmaistava välillisesti.

Moraaliyhteisyyden kohteet voivat vastata sosiaaliseen kontrolliin kolmella toiminnallisella tavalla. Yksi tavoista on tietoinen eristäytyminen ja suojautuminen uteliaisuutta vastaan. Toisena mahdollisuutena on olla välittämättä kontrollista, aivan kuin se ei vaikuttaisi suhteisiin mitenkään. Kolmantena vastauksena voidaan pitää poikkeavaa eli normeja rikkovaa käyttäytymistä. Saadessaan tukea osalta yhteisön jäsenistä tällainen käyttäytymismuoto voi synnyttää poikkeavan osakulttuurin. Sen sijaan jäädessään yksittäisen jäsenen käyttäytymismalliksi se voi johtaa tämän leimaamiseen ja syrjimiseen. Mikäli sosiaalisen kontrollin aiheuttamat paineet tällöin käyvät ylivoimaisiksi, nousee yleensä esiin pyrkimys muuttaa pois yhteisöstä. (Vrt. Kortteinen 1982, 91–92; Lehtonen 1990, 240–141; Kärräinen 1985, 31–33.)

Los Pacosissa monet näkivät sosiaalisen kontrollin kaksijakoisena, toisaalta turvallisuutta lisäävänä, mutta toisaalta ahdistusta ja epäsuopua aiheuttavana. Valtaosa oli valinnut elämäntavakseen olla välittämättä juoruilusta ja tarkkailusta. Tärkeänä pidettiin oppia elämään kuin kontrollia ei olisi, ja varsinkin siitä häiriintymisen piti oppia kätkemään. Monet katsoivat tämän sopivan heille, koska he joka tapauksessa viettäisivät ”tavallista” elämää. Sopeutuminen saattaa kuitenkin merkitä elämän rajoittumista, kun yksilöllinen elämäntapa häiritsee yhteisön sopusointua ja toisaalta aiheuttaa yksilöllistä ahdistusta. Ongelmia syntyy myös, jos yksilö joutuu juorujen kohteeksi, vaikka pyrkii sitä välttämään ja elämään yleisen mallin mukaan. Kyläläisillä esiintyikin yleisesti pyrkimystä ainakin

jonkinasteiseen eristäytymiseen yksityiselämän suojaamiseksi. Lisäksi muutamat olivat aikeissa muuttaa pois kylästä kansainvälisemmille alueille.

Kylän aiempaa toiminnallista yhteisyyttä pyrkivät nyt korvaamaan ulkopuolelta johdetut voimat: suomalainen luterilainen seurakunta, Turistikirkko, Helsingin diakonissalaitos ja suomalaiset yhdistykset toiminnoillaan. Juuri näiden ulkopuolisuudessa on kuitenkin niiden heikkous. Vaikka ne tuovat merkittävää apua ja ajankulua, ne eivät kuitenkaan saavuta sitä yhteisyyden ydintä, joka alunperin oli lähtöisin kyläläisistä itsestään.

Yksinäisyys yksilön ongelmana

Juoruilu merkitsee kylän moraalisten periaatteiden eriytymistä julkisiin ja yksityisiin. Julkinen moraalinen edellyttää keskinäistä ystävällisyyttä ja yksityisyyden kunnioittamista. Pienempien ryhmien moraalisaännökset sen sijaan sallivat ilkeämielisetkin puheet toisten henkilökohtaisista asioista. Pienissä ystäväpiireissä julkisten moraalisaännösten rikkominen on mahdollista julkista yhteisyyttä läheisemmän ystävyuden nimissä. (Kortteinen 1982) Suhteiden merkitys on siten ristiriitainen. Toisaalta halu sosiaaliseen kanssakäymiseen luo yhteyden tarpeen muihin kyläläisiin, samalla kun näillä suhteilla haetaan turvallisuuden ja lähellä olevan avun tunnetta. Toisaalta yksityisyyden osittainenkin säilyttäminen vaatii ainakin jossain määrin eristäytymistä sekä varovaisuutta käyttäytymisessä ja puheissa. Sosiaalista tukea onkin haettava nimenomaan pieneltä piiriltä.

Yksinäisyyden kokeminen Los Pacosissa jakaantui tarkasti sen mukaan, asuiko kyläläisen puoliso myös Espanjassa. Avio- tai avoliitossa asuvista kukaan ei kertonut tuntevansa itseään yksinäiseksi, sen sijaan kaikki leskeksi jääneet tai erossa asuvat tunsivat yksinäisyyttä ainakin ajoittain. Yhteistä lähes kaikille oli Suomessa olevien lapsien ja lastenlapsien sekä monille myös läheisten ystävien ikävä.

Useimmat tosin katsoivat Los Pacosissa olevan enemmän kanssakäymistä sekä tutustumisen toisiin suomalaisiin olevan helpompaa kuin Suomessa, mutta vain muutamilla oli todella läheisiä ystäviä Espanjassa. Kyläläisten näyttää siis olevan helppoa luoda pinnallisia suhteita, jotka pohjautuvat ”me suomalaiset” -ajatteluun. Läheistä ystävää ei kuitenkaan helpolla löydetä parisuhteen ulkopuolelta. Juoruilu tai sen pelko estävät läheisten ystävyyssuhteiden syntymistä. Tätä korostaa kylän väestön suhteellisen suuresta vaihtuvuudesta johtuva suhteiden tilapäisyys. Toisaalta varsinkin kauan kylässä asuneiden vanhat ystävät ovat usein joko kuolleet tai muutaneet pois.

Yksilön sopeutumisessa Los Pacosin kyläyhteisöön ei siis välttämättä ole kyse siitä, noudattaako hän normeja vai ei, vaan siitä miten hän vastaa käytöksensä synnyttämiin kontrollointipyrkimyksiin. Kylässä voi elää haluamallaan tavalla, mutta silloin on joko suojauduttava kontrollilta tai oltava välittämättä siitä. Tässä monet ovat onnistuneetkin, ja katsovat viettävänsä onnellista elämää. Sosiaalisen kontrollin tiedostaminen johtaa kuitenkin usein sen pelkoon, mikä taas vaikeuttaa läheisten ystävyyssuhteiden luomista. Koska yksilö voi purkaa julkisen moraalisyhteyssuhteen tuottamaa ahdistusta lähinnä yksityisissä, läheistä sosiaalista tukea antavissa suhteissaan, syntyy ongelmia, jos yksilö ei tällaista läheistä tukiverkostoa halutessaan löydä.

Alkoholismi yhteisön ongelmana

Mitä integroituneempi yhteisö on, sitä paremmin se tuottaa sosiaalista tukea. Samalla pitkälle integroituneen yhteisön tuottama sosiaalinen kontrolli puolestaan torjuu normien vastaista käyttäytymistä. (Kääriäinen 1985) Tästä näkökulmasta katsoen Los Pacosin pitäisi tiiviinä pieniyhteisönä voimakkaasti ehkäistä ongelmallista poikkeavaa käytöstä. Tähän viittaakin se, että kyläläiset korostivat mm. runsaan alkoholinkäytön ja siitä aiheutuneiden

häiriöiden liittyneen pääosin lyhytaikaisiin ja satunnaisiin kävijöihin. Nämä ovat yhteisön tarjoaman sekä sosiaalisen kontrollin että tuen ulkopuolella. Vakituisiin asukkaisiin kuuluneiden alkoholistien todettiin huomattavasti vähentyneen vuosien varrella. Monissa ”katoamistapauksissa” voidaan nähdä sosiaalisten paineiden joko karkottava tai parantava voima.

Lospacosilaiset pitivät tyypillisenä, että Espanjaan muuttavien uusien tulokkaiden alkoholin käyttö on ensin runsaampaa ja vähenee sitten vähitellen. Tällaiseen alkuinnostuksesta johtuvaan juomiseen, samoin kuin lyhyillä lomilla käyviin juomiseen suhtauduttiin yleisesti ottaen ymmärtävästi. Sen sijaan vakinaisten asukkaiden alkoholiongelmiin suhtautuminen vaikutti usein suhteettoman paheksuvalta ja leimaavalta. Tietenkin paheksunta tiiviissä kyläyhteisössä on ymmärrettävää silloin, kun alkoholisoitunut ihminen aiheuttaa jatkuvaa häiriötä tai vakavia ongelmia ympäristölleen. Kuitenkin tarkasteltaessa lospacosilaisten asenteita nimenomaan alkoholiongelmaisista kohtaan voidaan kylän yhteisyyden sisältönä nähdä elämäntavan ”kunnollisuus”. Yhteisten normien ylläpitäminen vaatii vastakohtia. Määritelläkseen millaista on hyvä elämä ihmiset tarvitsevat esimerkkejä siitä, mitä hyvä elämä ei ole. Poikkeavasti alkoholia käyttävät tuottavat hyvän ja kunniallisen elämän peilikuvan, jota moraalisyhteisyys säilykseen tarvitsee. (Sulkunen ym. 1985)

Kylä kansainvälisenä vuorovaikutuskenttänä

Juuri kukaan kyläläisistä ei halunnut asua nimenomaan Espanjassa. Maahan oli tultu lähinnä terveydellisistä syistä ja Los Pacosiin sen suomalaisuuden vuoksi. Valtaosa kyläläisistä ei huonon kielitaidon vuoksi pystynyt kommunikoimaan muiden kuin toisten suomalaisten kanssa. Tätä taustaa vasten on ymmärrettävää, ettei yhteyksiä espanjalaisiin juuri luotu tai haluttu. Kylän toivottiin edelleenkin pysyvän suomalaisena.

Kylän kansainvälistyminen nähtiinkin yleisimpänä tulevaisuuden uhkakuvana jo nyt, kun alle kymmenen prosenttia asuntokannasta on muiden kuin suomalaisten hallussa. Suomalaisten ”reviirille” tunkeutuessaan muunmaalaiset kylään muuttajat uhkaavat yhteisyyttä ja kyseenalaistavat niiden sääntöjen toimivuuden, joilla sosiaalista elämää kontrolloidaan. Nämä suomalaisten yhteisyydestä korostetusti ulkopuolelle jäävät antavatkin parhaimman mahdollisuuden identiteetin määrittämiseen. Yksilöinä suomalaiset toimivat sovinnisesti muunmaalaisia kohtaan, koska he etmistä identiteettiään vahvistaessaan pyrkivät löytämään perustaa toimintakenttäänsä hallittavuudelle. Kansallisen identiteetin korostaminen on siten johtanut yhteisölliseen eristäytymiseen, joka edelleen ruokkii yksilöiden sovinnismia.

Lospacosilaiset perustelivat diskriminointiin perustuvia ajatus- ja toimintatapojaan osittain sillä, että tällä tavoin turvataan kielitaidottomien elämä vieraassa maassa. Kuitenkin nämä toimintamallit kääntyvät kyläläisiä itseään vastaan. Samalla kun he avoimesti osoittavat haluavansa kylän pysyvän suomalaisena, he pitävät poissa myös suuren osan suomalaisia: kansainvälisyyttä etsiviä ja sellaisia, jotka eivät kaikilta osin täytä homogeenisen eläkeläisyhteisön normeja, kuten lapsiperheitä, nuoria, aktiivisia kielten opiskelijoita jne. Huolestuttavaa kylän kannalta onkin, että juuri kaikkein kielitaitoisimmat ja espanjalaisen kulttuurin parhaiten tuntevat yksilöt yleisimmän osoittivat aikeita poismuuttoon, sillä juuri heillä olisi parhaimmat edellytykset toimia välittäjinä näiden kahden kulttuurin välillä. Eriytyisen tärkeäksi heidän panoksensa tulisi kylän kansainvälistymisen jatkuessa. Samaan aikaan heidän viihtyvyytensä kylässä kansainvälisemmän ilmapiirin myötä kasvaisi.

Suomalaisena Espanjassa

Aiemmissä tutkimuksissa Aurinkorannikon suomalaisasutus on sijoitettu turismin ja siir-

tolaisuuden välille; sen on nähty olevan siirtolaisuutta turistisessa miljöössä. Los Pacosin asukkaat eivät mielestäni kuitenkaan sijoitu tähän välimaastoon. Juuri mikään ei yhdistä heitä turismiin, ja sen lisäksi he kurkottavat jonnekin vielä siirtolaisuudenkin ohi. Turismi on luonut lähtökohdan Los Pacosin synnylle, mutta valtaosan nykyisistä kyläläisistä liittyy turisteihin vain se matkailupalvelustrukturi, jota he välineellisesti käyttävät matkustamiseen. He eivät etsi uusia elämyksiä siinä mielessä kuin ”tavalliset” turistit, eivätkä itseasiassa edes turistista miljöötä, vaan ilmastoltaan suotuisampaa korviketta Suomelle.

Moderni turisti ei kokonaan hylkää matkustaessaan ympäristöä, johon hän on tottunut, vaan pikemminkin siirtyy ulkomaille oman kulttuurinsa ”ympäristökuplaan”. Hän näkee vierailumaansa ihmiset ja kulttuurin tämän suojelevan kuplan seinien läpi, ja kuplan sisällä hän toimii suurelta osin samalla tavoin kuin kotimaassaan. (McIntosh & Goeldner 1986) Mutta lospacosilaisille tällainen turistinen ympäristökuplakin näyttää olevan liian vieras. Sen sijaan he haluaisivat asua suomalaisessa kuplassa, jossa on hyvä ilmasto. Espanja on ympäristö, joka tulee tämän korvike-Suomen ympärille, oli se sitten mieluisa lisä tai ei. Kun lospacosilainen lähtee kylästään, hän vasta saapuu siihen turistiseen ympäristökuplaan, josta turisti normaalisti matkansa aloittaa. Tämän ulomman turistisen kuplan ulkopuolelle useimmat lospacosilaisista eivät ole astuneet.

Perinteiseen siirtolaisuuden määritelmäänkään lospacosilaiset eivät asetu, vaikka heidän muuttomotiivinaan onkin paremman elämälaadun saavuttaminen kuten useimmilla perinteisen siirtolaisuuden edustajillakin. Siirtolaisilla on usein tarkoituksenaan uuden elämän luominen toisessa maassa, kun sen sijaan lospacosilaisten elämää leimaa vahvasti väliaikaisuus, joka liittyy sekä vuosittaisiin muuttoihin että aikomukseen viettää ns. neljäs ikä kotimaassa. Siirtolaisen on yleensä pakko osallistua siihen yhteiskuntamuotoon, johon

hän muuttaa, mutta lospacosilaiset päinvastoin pyrkivät erottautumaan espanjalaisesta yhteiskunnasta mahdollisimman pitkälle. Tämän mahdollistaa varsinkin suomalaisten palvelujen lisääntyminen, sekä kielitaitoisten välittäjien käyttö. Juuri tässä mielessä lospacosi-

laiset "ohittavat" siirtolaisuuden ja ehkä jopa niinsanotun kausisiirtolaisuudenkin. Lospacosilaisten molemmissa asuinpaikoissa vallitsee suomalaisuus: suomalaiset toimintamallit ja suomalainen arvomaailma.

Lähdekirjallisuus:

Kortteinen, Matti 1982: Lähiö. Tutkimuselämäntapojen muutoksesta. Helsinki: Otava.

Kääriäinen, Juha 1985: Sosiaalisten ongelmien alueellisesta esiintymisestä Helsingissä - tutkimusprojekti. Esitutkimus. Helsingin kaupungin tilastokeskuksen tutkimuksia ja selvityksiä 4. Helsinki: Helsingin kaupunki.

Lehtonen, Heikki 1990: Yhteisö. Tampere: Vastapaino.

McIntosh, Robert W. & Goeldner, Charles R. 1986: Tourism. Principles, Practises, Philosophies. 5. painos. New York: Wiley.

Spacks, Patricia Meyer 1986: Gossip. Chicago: The University of Chicago Press.

Sulkunen, Pekka & Alasuutari, Pertti & Nätkin, Ritva & Kinnunen, Merja 1985: Lähiöravintola. Helsinki: Otava.

Tervetuloa Siirtolaisuusinstituutin [www-sivuille:](http://www.utu.fi/erill/instmigr/)

<http://www.utu.fi/erill/instmigr/>

Siirtolaisuusinstituutti

Migrationsinstitutet The Institute of Migration

- [Yleisesittely](#)
- [Yhteystiedot - Henkilökunta](#)
- [Tutkimustoiminta](#)
- [Siirtolaisrekisteri](#)
- [Tutkijaverkosto \(MEV\)](#)
- [Arkisto](#)
- [Kirjasto](#)
- [Julkaisut](#)
- [Siirtolaistilastoja](#)
- [Artikkeleita](#)
- [Ajankohtaista](#)
- [Hyödyllisiä linkkejä](#)

 [På svenska](#)

 [In English](#)

Kävijöitä 1.10.1996 jälkeen * 747 * Visitors since Oct 1, 1996